

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy

Anna Hinerová, anna.hinerova@enviro.gov.sk
Odbor politiky zmeny klímy, SZKOO, MŽP SR
Zvolen, 17.10.2022

Nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a možnosti proaktívnej adaptácie – riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody

Národné adaptačné politiky a stratégie

- medzinárodné záväzky – Rámcový dohovor OSN o zmene klímy, Parížska dohoda, súčasťou implementácie novej stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy
- priorita v strategickom dokumente Envirostratégia 2030
- hlavný nástroj – Stratégia adaptácie SR na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody – H2ODNOTA JE VODA
- **Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy**

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021)

- dňa 31. augusta 2021 schválený uznesením vlády SR č. 476/2021
- krátkodobé ciele (2021 – 2023) a strednodobé ciele (2024 – 2027)
- prispieť k lepšiemu premietnutiu adaptačných opatrení do sektorových politík dotknutých rezortov
- operatívna koordinácia implementácie prebieha prostredníctvom Pracovnej skupiny pre adaptáciu (viac ako 100 členov – ministerstvá a ich odborné organizácie, ostatné ústredné orgány štátnej správy, organizácie verejnej správy, akademická obec, mimovládny sektor, bankový sektor a poisťovne)
- 45 špecifických opatrení a v ich rámci 169 úloh

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021)

- implementácia prierezových a špecifických adaptačných opatrení a úloh
- **5 prierezových opatrení:** zlepšenie implementačného rámca, podpora vedy a výskumu v oblasti adaptácie na zmenu klímy, vytvorenie efektívneho systému krízového manažmentu a riešenia extrémnych udalostí (povodne, požiare), podpora zelenej infraštruktúry, podpora vzdelávania a informovanosti.
- **7 špecifických oblastí:** ochrana, manažment a využívanie vôd, udržateľné poľnohospodárstvo, adaptované lesné hospodárstvo, prírodné prostredie a biodiverzita, zdravie a zdravá populácia, sídelné prostredie a technické, ekonomické a sociálne opatrenia.

Predpokladané dôsledky zmeny klímy na vodný režim a vodné hospodárstvo

- dlhotrvajúce obdobia sucha v letných a jesenných mesiacoch spojené s nedostatkom vody
- suché periódy môžu byť prerušované niekoľkodennými dažďami s vysokým úhrnom zrážok
- rôzne dôsledky na odtok v južných a v severných oblastiach Slovenska
- zmena klímy môže negatívne ovplyvniť aj kvalitu vodných zdrojov

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021) – sucho a nedostatok vody

ŠC1 v oblasti ochrany, manažmentu a využívania vôd

- *Zlepšiť adaptačnú schopnosť krajiny v oblasti ochrany, manažmentu a využívania vôd cestou lepšieho manažmentu vody ako kľúčovej výzvy pri zmene klímy, za súčasného zvýšenia bezpečnosti obyvateľstva, ochrany kritickej infraštruktúry a krajiny, opierajúc sa okrem iného o reformu krajinného plánovania a novelizáciu zákona o vodách*

Základné princípy:

- Uplatňovať správne vodohospodárske postupy pri integrovanom manažmente povodí na zvládanie období nadmerných a nízkych zrážok, povodní a sucha
- Uplatňovať princíp spravodlivého prístupu k vodným zdrojom pre všetkých užívateľov vrátane ekosystémov a bioty, ktoré napomáhajú adaptácii
- Zamerať adaptačné opatrenia na úrovni čiastkových povodní v rámci integrovaného prístupu k manažmentu krajiny
- Zlepšiť pokrytie a dostupnosť meteorologických a hydrologických podkladov pre všetkých riešiteľov adaptačných opatrení v dostatočnej podrobnosti pre riešenie realizačných projektov na miestnej úrovni

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021) – sucho a nedostatok vody

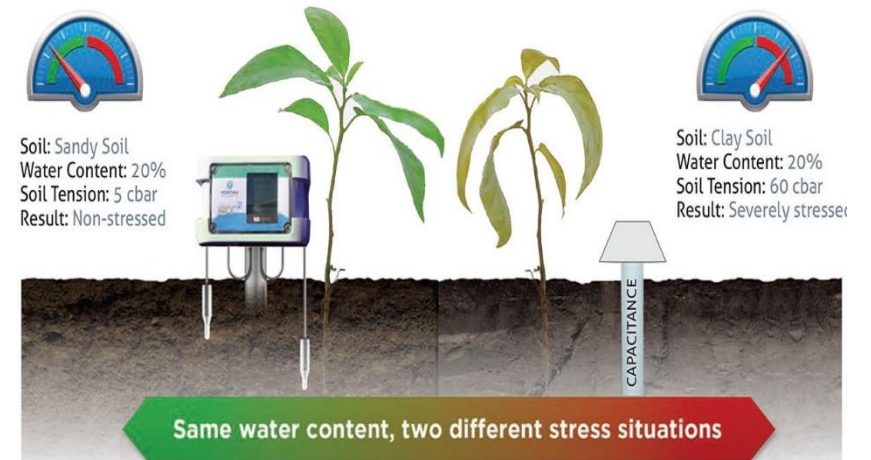
- Podpora prírode blízkyh opatrení na zadržiavanie vody, v obdobiach výdatných alebo nadmerných zrážok na využitie v obdobiach nedostatku
- Udržiavať a tam, kde je to možné obnovovať mokrade a meandrovanie tokov
- Zabezpečiť vhodné spôsoby využívania územia tam, kde hrozí zvýšené riziko erózie a vzniku povodní, uplatňovať správne poľnohospodárske postupy
- Obmedziť vytváranie nepriepustných plôch v urbanizovanom priestore, využívať prvky zelenej infraštruktúry
- Uznesením vlády SR č. 372/2022 bola dňa 1. júna 2022 schválená **Koncepcia vodnej politiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050.**
- Uznesením vlády SR č. 319/2022 z 11. mája 2022 bol schválený dokument **Vodný plán Slovenska na roky 2022 – 2027.**

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021) – sucho a nedostatok vody

ŠO 2.1 Opatrenia na zvýšenie retencie vody v pôde (v rámci ŠC2: Udržateľné poľnohospodárstvo)

- Podpora projektov zameraných na zvyšovanie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavanie vody v krajine
- Rozvíjať závlahy s dôrazom na efektívnosť zavlažovania
- Implementovať monitoring sucha, informačný systém o výskyte a dôsledkoch sucha na území SR a jeho napojenie na informačný systém o pôde
- Rozvíjať integrovaný manažment využitia vody v krajine a implementovať „prioritizáciu vody“ a ochranu pôdy do všetkých aspektov sektorových politík na národnej a regionálnej úrovni.

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021) – sucho a nedostatok vody

ŠO3.1 Úprava drevinového zloženia lešných porastov s cieľom zvyšovania ich stability a odolnosti voči suchu a znižovania zraniteľnosti biotickými a abiotickými činiteľmi (v rámci ŠC3: Adaptované lesné hospodárstvo)

- podpora druhovej diverzity porastov
- kontinuálny výskum a monitoring lesa
- v nižších vegetačných stupňoch smerovať k širšiemu využívaniu drevín lepšie znášajúcich sucho
- Pripraviť program podpory revitalizácie hydrických a vodohospodárskych funkcií lesov

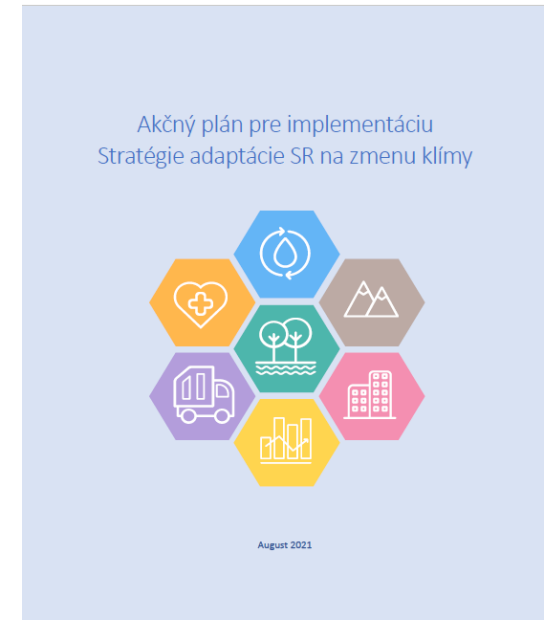
ŠO 4.1: Zabezpečenie vody pre prírodu, biodiverzitu a krajinu (v rámci ŠC Podpora prírodného prostredia a biodiverzita)

- Integrovať budovanie zelenej a modrej infraštruktúry
- Zabezpečiť udržanie/zlepšenie/revitalizáciu priaznivého stavu biotopov viazaných na vodu

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021) - monitoring

- na základe vyhodnotenia **indikátorov** a na základe hodnotenia stavu v danej oblasti bude kvalitatívne zhodnotená situácia v stave plnenia strategických priorít a špecifických cieľov.
- kľúčová nadrezortná koordinácia a spolupráca medzi všetkými zainteresovanými subjektmi

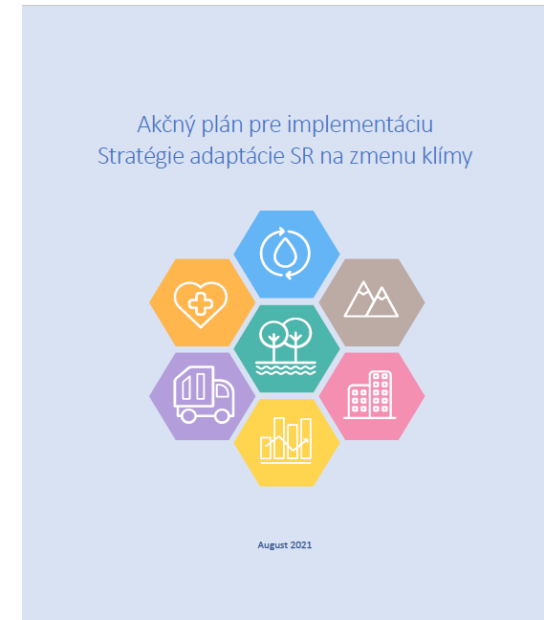

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021) - reporting

- **podávanie správ EK o národných adaptačných opatreniach** podľa čl. 19 odst. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy (podľa dikcie nariadenia po prvý raz do 15. 3. 2021 a potom každé dva roky). Najbližšie **do 15.3.2023**.

MŽP SR pripravilo Správu pre EK k 15. marcu 2021, ktorá bola následne resubmitovaná v máji roku 2021, prostredníctvom nástroja Reportnet 3, ktorý pripravila EEA (Správa v anglickom jazyku vrátane príloh je dostupná na nasledujúcej adrese: <https://reportnet.europa.eu/public/country/SK>).

- **do 28. februára 2023** predložiť na rokovanie vlády **informáciu o dosiahnutom pokroku pri realizácii adaptačných opatrení v Slovenskej republike** (z uznesenia vlády č. 478/2018)

Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021) - plnenie

- **začlenenie adaptácie do legislatívy**
 - nový zákon o územnom plánovaní č. 200/2022 Z. z.
 - nový zákon o výstavbe č. 201/2022 Z. z.
 - zákon o krajinnom plánovaní – v pripomienkovom procese
- **zdroje financovania**
 - Program OP Slovensko
 - Plán obnovy a odolnosti
 - a iné
- **Národný informačný systém pre poskytovanie klimatických informácií (MŽP SR, SAŽP, SHMÚ)**
- **národné metodiky** - na hodnotenie stavu zraniteľnosti, na prípravu a implementáciu adaptačnej stratégie, na hodnotenie efektívnosti a účinnosti adaptačných opatrení a i. (MŽP SR, SAŽP)

TSI projekt – príprava novej stratégie

- podľa uznesenia vlády SR č. 478/2018 povinnosť do 31. 12. 2025 predložiť vláde SR na prerokovanie a schválenie novú stratégiu adaptácie SR na zmenu klímy na základe najnovších vedeckých poznatkov v oblasti zmeny klímy.
- projekt „Vypracovanie komplexných scenárov (2030/2050) zmeny klímy so zameraním na zraniteľnosť vybraných sektorov vo väzbe na adaptačné opatrenia“ (SHMÚ)
- MŽP SR na stretnutí s p. Navom (júl 2022) deklarovalo svoj záujem vyvinúť novú NAS 2025 pomocou TSI „*flagship*“ – *adaptácia na zmenu klímy*.
- žiadosti o projekt do 31.10.2022

Ďakujem za
pozornosť

Anna Hinerová, anna.hinerova@enviro.gov.sk

